

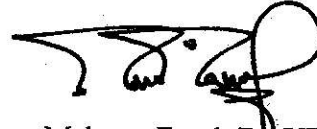
ADALET ve KALKINMA PARTİSİ T.B.M.M. Grup Başkanlığı
Tarih : 13.04.2007
Sayı : 126

2/999
31628-70517

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifimiz gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur. 13.04.2007

Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Mehmet Faruk BAYRAK
Şanlıurfa Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI			
Tali Komisyon			
Baş Komisyon		Plan ve Bütçe	
Tarih:		16.4.2007 2/999	
Md.Y.	Müdür	İ. Sek.Y.	Gen. Sek.
Müdür	İ. Sek.Y.	İ. Sek.Y.	Gen. Sek.
BAŞKAN			

GENEL GEREKÇE

Başlangıçta bir su ve toprak kaynakları geliştirme programı olarak planlanan Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP), 1989 yılında GAP Master Planı'nın hazırlanması ile tarım, sanayi, ulaştırma ve haberleşme, turizm gibi ekonomik sektörlerin yanı sıra eğitim, sağlık, konut, kırsal ve kentsel altyapı gibi sosyal sektör yatırımlarını da içerisine alan entegre, bölgesel bir kalkınma projesine dönüşmüştür. Bu çerçevede çeşitli kurumlar tarafından farklı sektörlerde yürütülmesi öngörülen yatırımların birbiriyle eşzamanlı ve koordineli olarak gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle 1989 yılında 388 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile GAP Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatı kurulmuş ve bölgesel kalkınmayı planlamak, yönlendirmek, izlemek ve kuruluşlararası koordinasyonu sağlamakla görevlendirilmiştir.

GAP'ın temel hedefi bölgesel kalkınmanın sağlanması, bölgeler arası farklılıkların giderilmesi, bölgede ekonomik ve sosyal koşulların geliştirilerek yöre halkının refah düzeyinin ve yaşam standardının yükseltilmesidir.

Master Plan kapsamında 2005'te tamamlanması hedeflenen GAP ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 1.7 milyon hektar alanın sulanması mümkün olacak, yılda 27 milyar kilovat-saat hidroelektrik enerji üretimi sağlanacak, kişi başına gelir % 209 oranında artacak, 3.8 milyon kişi istihdam olanağına sahip olacak ve GSBH'da % 445 artış gerçekleşecektir.

Ancak, GAP Master Planı'nın yapımından bu yana geçen sürede Bölge'de ve Türkiye'de plan kapsamındaki varsayımlara uymayan önemli gelişmeler meydana gelmiş ve Master Plan hedeflerinden önemli ölçüde sapmalar olmuştur. GAP Master Planı'nın hedef yılı olan 2005'e gelindiğinde proje genelinde nakdi gerçekleşme ancak yüzde 52'ye ulaşmıştır. Enerji sektöründe nakdi gerçekleşme % 80, tarım sektöründe % 21, ulaştırma-haberleşme sektöründe % 38, sanayi, kırsal ve kentsel altyapı yatırımlarının yer aldığı hizmetler sektöründe ise % 87 düzeyindedir. Fiziki gerçekleşme açısından bakıldığında enerji yatırımlarının % 73 düzeyinde tamamlandığı, ancak, kalkınmanın itici gücü olan sulama yatırımlarının % 13 düzeyinde ulaşabildiği görülmektedir.

Diğer yandan, Haziran 1998'de alınan Bakanlar Kurulu kararı ile GAP'taki tüm yatırımların tamamlanması için 2010 hedef yılı olarak belirlenmiş ve GAP'ın tüm sektörel bileşenleriyle birlikte öngörülen tarihte tamamlanması için gerekli koordinasyon ve planlama görevi GAP İdaresi'ne verilmiştir. Böylece, 1989 yılından farklı olarak, insani gelişmeyi öncelikli hedef kabul eden GAP Bölge Kalkınma Planı, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı doğrultusunda ve çeşitli kesimlerden paydaşların etkin katılımıyla hazırlanmıştır. Hazırlanan GAP Bölge Kalkınma Planı (BKP) 6.11.2002 tarihli ve 2002/48 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir.

Ulusal kalkınma hedeflerine de önemli ölçüde katkı sağlayacak olan bölge kalkınmasının gerçekleştirilmesi, şimdiye kadar yürütülen projeler için yapılan harcamanın getirisinin elde edilebilmesi, yöre insanının sosyal ve ekonomik yaşam koşullarının öncelik ve ivedilikle iyileştirilmesi için GAP'ın tamamlanması büyük önem taşımaktadır.

AB'ye uyum süreci çerçevesinde, bölgesel kalkınmanın gerçekleştirilmesi, bölge kaynaklarının etkin ve verimli kullanımının sağlanması amacıyla ülke genelinde 26 bölge kalkınma ajansı kurulması ile ilgili yasa çıkarılmıştır. Söz konusu yasa Güneydoğu bölgesine kurulacak olan üç ajansın koordinasyonu görevini GAP Bölge kalkınma İdaresi Başkanlığına vermektedir. Kalkınma ajanslarının kurulması ve faaliyetlerini istenilen etkinlikte yürütebilmesi bir süreç gerektirmektedir ve GAP İdaresi'nin varlığı geçiş ve uyum sürecini olumlu bir şekilde etkileyecektir.

Bu ajansların da kurulmaları, yapılanmaları, faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütebilmeleri için bir uyum sürecine ihtiyaçları vardır.

Sonuç olarak GAP, uluslar arası platformlarda insan odaklı, sürdürülebilir bir kalkınma projesi olarak örnek gösterilmekte ve uygulamaları ile övgü almaktadır. GAP İdaresi, uluslar arası kuruluşlar tarafından GAP'ın koordinasyonundan sorumlu bir kurum olarak muhatap alınmaktadır.

GAP henüz tamamlanmamıştır. 4 Haziran 1998 tarihli Bakanlar Kurulu toplantısında GAP'ın 2010 yılında tamamlanması kararı alınmış ve 1998/21 sayılı genelge ile GAP'ın tüm bileşenleri ile tamamlanmasına yönelik planlama ve programlama çalışmalarını yürütme görevi GAP İdaresi'ne verilmiştir.

GAP İdaresi, 9 ili kapsayan GAP Bölgesi'nde kalkınmanın planlanması, yönlendirilmesi, izlenmesi ve kuruluşlar arası koordinasyonun sağlanmasıyla görevli bir kurum olarak faaliyetlerini sürdürmektedir..

Yukarıdaki gerekçeler dikkate alınarak yasal süresi 6 Kasım 2007 tarihinde tamamlanan GAP Bölge Kalkınma İdaresi'nin görev süresinin Güneydoğu Anadolu Projesinin bitirilmesine kadar devam ettirilmesi gerekli görölmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Teklifin 1 inci maddesi ile 388 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesinde geçen "on sekiz" ibaresinin kaldırılması suretiyle bölgesel kalkınmayı planlamak, yönlendirmek, izlemek ve kuruluşlar arası koordinasyonu sağlamakla görevlendirilmiş olan idarenin GAP Bölge Kalkınma Planı hedeflerine ulaşılması,

Bölgesel kalkınmayı planlamak, yönlendirmek, izlemek ve kuruluşlar arası koordinasyonu sağlamakla görevlendirilmiş olan idarenin söz konusu görevleri kapsamında yapacağı iş ve işlemleri sırasında ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgeye ulaşımında kolaylığın sağlanması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**388 SAYILI GÜNEYDOĞU ANADOLU PROJESİ BÖLGE KALKINMA İDARESİ
TEŞKİLATININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 27.10.1989 tarihli ve 388 sayılı Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi ile 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde1- Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin amacı; Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamına giren yörelerin süratle kalkındırılması, yatırımların gerçekleştirilmesi için plan, altyapı, ruhsat, konut, sanayi, maden, tarım, enerji, ulaştırma ve diğer hizmetleri yapmak veya yaptırmak, yöre halkının eğitim düzeyini yükseltmek için gerekli tedbiri almak veya aldirmek, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu sağlamak üzere, Başbakanlığa bağlı hükmî şahsiyeti haiz “özel bütçeli Güneydoğu Anadolu Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Teşkilatının kuruluş ve görevlerine ilişkin esasları düzenlemektir.”

“Madde 13- GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, görevleri ile ilgili olarak gerekli gördüğü bilgileri bütün kamu kurum ve kuruluşlarından ve diğer gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan istemeye yetkilidir. Kendilerinden bilgi istenen bütün kamu kurum ve kuruluşları ile diğer gerçek ve tüzel kişiler bu bilgileri zamanında vermekle yükümlüdür.

Bu şekilde elde edilen bilgilerden ticari sır niteliğinde olanların gizliliğine uyulur.

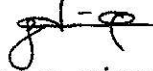
GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı, GAP ile ilgili her konuda bilgi toplamada, planların hazırlanmasında ve uygulamanın izlenmesinde, bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, kamu iktisadi teşebbüsleri ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar ve özel kesim üst düzey kuruluşları ile yakın işbirliği içinde bulunur.

Türkiye İstatistik Kurumu, plan ve programların hazırlanmasında gerek duyulan bilgileri zamanında ve yeterli kapsamda sağlamak amacıyla GAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile yakın işbirliği içinde çalışır.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Gündüz DİNÇER

Kanunlar ve Kararlar Müdürü